
ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“-БЛАГОЕВГРАД
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ И ОТЧЕТНОСТ“

СТАНОВИЩЕ

ОТ ДОЦ. Д-Р ИВАН ТОДОРОВ

ВЪРХУ ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И
НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР” В ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8
„ИКОНОМИКА“ ПО ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ФИНАНСИ, ПАРИЧНО
ОБРЪЩЕНИЕ, КРЕДИТ И ЗАСТРАХОВКА”

**„ДЪЛГОВО ФИНАНСИРАНЕ НА МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ В СТРАНИТЕ ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“**

НА ДОКТОРАНТ КАТЕРИНА ИВАНОВА ЖЕГОВА

Настоящото становище е изготвено съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ №1552 от 14.07.2021 г.

1. Актуалност и значимост на изследваната научна проблематика

Финансирането на местните власти е чрез дълг е важен въпрос не само на местно и регионално ниво, но и на национално и европейско равнище. От една страна, в условията на нарастваща финансова децентрализация в Европейския съюз заемите са важен източник капитал за инвестиции на местните власти. Локалните публични инвестиции стимулират икономическия растеж по места и могат да спомогнат за смекчаване на регионалните различия в Съюза. От друга страна, задлъжнялостта на местните власти в ЕС в резултат на глобалната стопанска криза от 2007-2008 г. и последвалата я дългова криза в Евроната рязко се повиши, което създава рискове за стабилността на публичните

финанси не само на местно, но и на национално равнище. Проблемът с дълговото бреме на публичния сектор, включително на местно ниво, се изостри допълнително и придоби нова актуалност поради причинената от коронавируса икономическа рецесия през 2020 г.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Дисертацията на Катерина Жегова се състои от увод, изложение в три глави, заключение, библиография, резюме на получените резултати и декларация за оригиналност. Общият обем на ръкописа е 166 страници. Използвани са 136 източника (29 на кирилица и 107 на латиница) на три езика – български, английски и испански. Основният текст съдържа 43 таблици и 8 графики.

Глава първа представя теоретичните основи на дълговото финансиране на местните власти и методологичните въпроси, свързани с емпиричното изследване на този проблем. Разгледани са връзката между местен дълг и финансова децентрализация, видовете дългови инструменти, механизмите за контрол и ограничаване на местния дълг, предимствата и недостатъците на дълговото финансиране. Систематизирани са множество емпирични проучвания върху задлъжнялостта на местните власти. Очертано е мястото на извършените в дисертационния труд емпирични анализи сред съществуващите изследвания по разглежданата проблематика. Направеният преглед на европейското право в областта на местния дълг придава на разработката интердисциплинарен характер. Най-важният извод в глава първа е, че местните власти не могат да функционират ефективно без заемен капитал, ако приходите им са недостатъчни за финансиране на тяхната дейност.

В глава втора е извършено емпирично проучване на състоянието на местния дълг в държавите от ЕС за периода 2013-2019 г. Разработена е аналитична рамка за иконометричен анализ на местния дълг и необслужвания местен дълг и е приложена количествена методология за емпирична оценка на факторите, обуславящи местния дълг и необслужвания местен дълг в страните от Европейския съюз. В глава втора се открояват две основни заключения на автора: първо, макроикономическите условия са основни детерминанти на местния дълг; второ, необслужваният местен дълг се определя не толкова от фундаменталните икономически фактори в системата на местните финанси, а от технологични и външни за нея причини.

В глава трета е изследвана връзката между финансовата децентрализация и задлъжнялостта на местните власти в страните от ЕС за периода 2013-2019 г. Оценено е въздействието на моделите на финансова децентрализация върху равнището на дълга и необслужвания местен дълг и е тествана хипотезата за „меките“ бюджетни ограничения. Емпирично е установена позитивна зависимост между необслужвания местен дълг, относителния дял на местните разходи в общите бюджетни разходи и правната възможност на общините да обявяват на фалит. Емпиричните резултати в глава трета потвърждават теоретичните очаквания, че засилването на финансовата самостоятелност на местните власти води до повишаване на местните дългове и на рисковете по тяхното обслужване.

3. Оценка на публикациите по дисертацията

Катерина Жегова е представила осем публикации, свързани с дисертационния труд – една колективна студия, една самостоятелна статия, четири доклада от конференции (три самостоятелни и две в съавторство) и две колективни монографии. Всички публикации отразяват части от дисертационния труд и представляват оригинални разработки на докторанта.

4. Оценка за автореферата

Авторефератът отговаря на всички нормативни изисквания и представя адекватно структурата, съдържанието и научните приноси на дисертацията.

5. Научни приноси

В автореферата са посочени четири научни приноса на дисертационния труд, всички от които имат емпиричен характер. Приносите са добросъвестно формулирани и адекватно отразяват постиженията в дисертацията. Според мен най-важният принос е потвърждението на хипотезата за хипотезата за „меките“ бюджетни ограничения, тъй като то е пряко свидетелство за проявлението на морален риск в публичния сектор.

6. Критични бележки

Слабост на дисертационния труд е сравнително малкият брой използвани източници, което води до съдържателна диспропорция (наблягане предимно на емпиричния за сметка на теоретичния анализ). Посоченият недостатък в никакъв случай не омаловажава методологичните и емпирични достойнства на разработката и научните ѝ приноси.

7. Заключение

Представеният от докторант Катерина Иванова Жегова дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ "Неофит Рилски". На базата на установените научни приноси и достойнства на дисертационния труд изразявам своето положително становище и предлагам на членовете на почитаемото научно жури на Катерина Иванова Жегова да бъде присъдена образователната и научна степен “доктор” по научната специалност “Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка”, професионално направление 3.8. Икономика.

01.09.2021 г.

гр. Благоевград

Подпис:

(доц. д-р Иван Тодоров)